

Prenumerationspris:

1/1 år	Ekr.	2:—
1/2 "	"	1:—
1/4 "	"	0:50

Utgivare: Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet

1/1 år	Ekr.	3:—
1/2 "	"	1:50
1/4 "	"	0:75

I ofärdstid.

Ekonomisk ofärd är en av livets blitraste fransidor. Den förlamar oss människor och kommer i längden samhällsmaskineriets alla hjul att gnisla — den är sordinen på livets musik. Men det ges, säger man, intet så ont att det ej medförde något gott. Må vi då vidgå att medgång inte är enbart nyttig — den förslappar även den, och det goda vi kunde utvinna av motgång låge då däri att vi tvingas till hälsosam självransakan.

Det har skett, men tillsvidare har ännu ingen förmått finna lösenordet. Nationalekonomerna, som framom andra sysselsätta sig med dessa samhällsfrågor, ha förgäves sökt orsaken till världskrisen för att på denna väg komma det onda till livs och sålunda rädda en hungrande mänsklighet och avvärja de faror ett sådant läge kan medföra för de stora kulturstaterna, där livet antagit rikare former, men där spänningen därför också är störst.

Vidkommande dessa länder är problemet invecklat, men hålla vi blicken fäst vid det egna landet, där näringslivet ej antagit så mångsidiga former men vilar nära nog enbart på lantbruk, ställer sig problemet vida enklare. Under kristider, då bristen på betalningsmedel gör sig kännbar, drabbas industrin och handeln härav tyngst, medan lantbruket, som producerar de oundgängliga livsmedlen, ej i lika grad eller först i andra hand drabbas av ofärd. De hungrande legionerna, som i New-York, Chicago och London anropa regeringen om bröd, äro industri-

och handelsfolk, som sakna det nödvändigaste och därför befinna sig i ett förtvivlat läge. Ett jordbrukande folk, producerar det mesta av livets nödofrt. Därigenom äro vi försävt inte total missväxt inträffar förskonade för nöd i dess svåra och farliga former. En blick på förhållandena i grannstaterna bekräftar också regeln att det folk, som till grund för sitt näringsliv lagt lantbrukshållning, hungrar ej, om det också inte på den vägen förvärvar stora rikedomar.

Vi ha all anledning att känna oss tacksamma för att förhållandena inte äro och väl ej bliva så tillspetsade som i många andra stater, men vi må ingalunda därför lägga oss i ro. Det folk, vars övervägande flertal äger jord bör också arbeta sin jord. Arbete är livets röda tråd, men det gäller framför allt för lantmannen att genom segt och uthålligt arbeta framtvunga större skördar och därmed lätta den kris, som tynger lantbruket och staten i dess helhet. Det är ju ej blott priset på de varor vi odla, som ensam avgör lantbrukets räntabilitet. En andra lika viktig faktor är skörden per arealenhet. Ju större denna är dess större inkomster tillförsäkras den oss. Då vi inte kunna bestämma prisen, som bero av läget på världsmarknaden, ha vi faktiskt i merskörden vår enda räddning ur krisen. Om, för att åskådliggöra detta, potatisprisen fallit med 50%, kunna vi genom fördubblad skörd i det närmaste göra oss skadelösa. Och genom att slå in på en växtodling, för vilken konjunkturerna ställa sig

gynnsammare än våra allmänt odlade växter, ska vi åtminstone kunna lindra det tryck, som nu så tungt vilar över land och folk.

Men om vi i högre och värdefullare skördar ha ett verkligt medel mot krisen, är problemet vidkommande Estland inte olösligt, ej heller medlet utom räckhåll. Arbete kräver skörden, ett målmedvetet, insiktsfullt och välplanerat, men vid arbete äro vi ju vana; dess stora välsignelse gäller det för oss att nu mer än annars klargöra. Vår tids högt uppdrivna teknik har medfört en avprutning på uppskattningen av arbetet och dess helgd. Häri lurar dock en fara, som kan medföra ödesdigra följder för ett folk, som ej i större utsträckning anlitat arbetsbesparande hjälpmedel, men gärna lyssnar till det fagra talet om förkastad arbetstid. Med trägen id må vi därför möta tiden! Det är livets hårda lag, men den är tillika ärofull, ty med detta vapen skola vi stå men icke falla. *E—d.*

Reval den 18 januari 1933.

Med anledning av meddelandet i "Kustbons" julnummer att tidningen skulle upphöra har "Allsvensk Samling" satt i gång en insamling för oss. F. d. redaktionen skrev, att Kustbons nedläggande var ett dråpslag för svensk hetsarbetet hos oss, och däri instämde vi alla. Det har även behjärtats av "Allsvensk Samling", som mer än andra insett, vilken stor betydelse det lilla enkla organet haft för oss estlandssvenskar. A. S. skriver: "Skola vi här hem-

Till hans Pöbels dödsdag.

22 I 1930 — 1933

*Hav tack för all din omsorg ömma,
För all, den kärlek du oss gav!
Vi aldrig Dig i livet glömma,
Sov lugnt och gott uti Din grav!*

Lydia Pöhl och barnen.

ma, alla vi som arbeta för svenskhetens bevarande hos de våra i utlandet låta Kustbon dö — skola vi låta "vår andes stämma" hos svenskarna i Estland tystna? Vad förlusten av Kustbon betyder för dem inses lätt. Estlandssvenskarna förlora sitt enda språkrör, förlora en kärkammen gäst i de fattiga hemmen, mista kontakten med varandra, med moderlandet och med stamfränder i andra länder." A. S. vädjar till estlandssvenskarnas otaliga vänner i Sverige och bland stamfränder ute i världen att hjälpa oss att hålla Kustbon vid liv. I Sverige har man, som väl är, tydligt insett, vilket slag det skulle vara, om Kustbon skulle nödgas nedläggas sin verksamhet.

Då våra stamförvanter i utlandet äro så mana om vårt organs bibehållande, så borde vi själva vara ännu månare om det och äro det också. Visserligen är det nu här mycket penningfattiga tider, men nog borde andra svenskar här kunna hålla sig med Kustbon, då prenumerationspriset är så lågt. Man kan också betala halvårs- och kvartalsvis. Redan det vore en stor hjälp, om alla prenumererade på tidningen och därvid insände prenumerationsavgiften. Det vore bra, om våra svenska lärare ville vinnlägga sig om att sprida tidningen genom att i varje by utse en ombudsman för den. Ombudsmännen skulle värva prenumeranter och samla prenumerationsavgifter samt efter hand insända dessa till tidningen, som behöver pengarna. Det bleve också mycket enklare att beställa sin tidning hos ombudsmännen. Jag hoppas, att våra svenska lärare rätt snart ville ordna ombudsmanfrågan. På detta sätt hjälpa vi även själva till mera än hittills. Nu måste jag villigt tillstå, att nog också våra estlandssvenskar gjort sitt även de under årens lopp för sin egen tidning, men otvivelaktigt skulle mera kunna göras. Och vad vi skulle kunna göra, veta

vi nog, om vi litet närmare funderar på saken.

Måtte vi låta den maning, som läses i "Allsvensk Samling" nr. 52 d. å. även stämma oss själva här i Estland till mera ihärdighet. Vårt andliga språkrörs stämma får icke tystna. Vi behöva Kustbon. N. B.

Valutafrågan.

Här i Estland har man mycket talat och även skrivit om vår inhemska valuta, som allt fortfarande är baserad på guldmyntfot. Vi ha bibehållit kronans förra värde, vilket naturligtvis haft sina fördelar men kanske också olägenheter, då däremot Sverige, Danmark, Norge, Finland, England frångått guldmyntfoten och alla samtidigt med England sänkt penningkursen för att icke råka i svårigheter, alla övriga ha ju handelsförbindelser med England.

Valutafrågan som är en ömtålig punkt — intresserar emellertid heta världen. I Genève ställes den frågan nu i förgrunden. Man talar för och emot guldmyntfot, och man har även planerat en "gemensamhetsfond" för valutareform gemensam för alla stater. Vi återgiva här ur Dagens Nyheter ett brev av nämnda tidnings korrespondent från Genève:

Före generaldebattens avslutande i den förberedande kommissionen för den världsekonomiska konferensen inträffade en sammanstötning mellan direktören för folkförbundssekretariatets ekonomiska avdelning och kommissionens president, en sammanstötning som slutade med ett SOS-rop från presidenten, den holländske statsbankschefen d:r Trip.

Först fingo de små staternas representanter ordet. Den ungerske delegaten von Nickl krävde konsolidering av de kortfristiga skulderna och långfristiga lån såsom internationell hjälp för hävande av agrarkrisen samt den länge bebådade "gemensamhetsfonden" för valutareformen. Schweiziske finansministern, förbundsrådet Musy, höll ett varmt försvarstal för guldmyntfoten och försvarade sig mot varje anklagelse för doktrinarism. Doktrinära äro övriga penningteorier. Den enda verkligt praktiska och användbara är guldvalutan till

dess man kan finna en bättre valutabasis. Samtliga andra system måste stranda på att de icke kunna få internationell giltighet. Systemet med statsdirigerad valuta är över huvud taget något övergående och möjligt blott i ekonomiskt och finansiellt relativt starka stater.

Detta statliga valutasystem kan existera blott på den grundvalen att många andra länder behålla guldvalutan. Om även dessa uppge guldvalutan, så måste den allmänt återinföras mycket snart, ty annars uppstår ett oerhört virrvarr, sådant som man upplevde under efterkrigsinflationen. Musy framhöll vidare svårigheterna för grundande av en gemensamhetsfond. Han ansåg att i ekonomiska och handelsfrågor konferensen kan göra världen en oerhörd tjänst redan genom att klagöra för regeringarna och folken omöjligheten av att fortsätta på den hittills följda vägen och ge tillfälle till två- eller flersidiga förhandlingar. Att skuldproblemet måste regleras före eller under den världsekonomiska konferensen var även för schweiziske finansministern en självklar förutsättning. I annat fall leder konferensen icke alls till något resultat.

Därefter talade de finska och norska representanterna, vilka båda hade en betydligt mera positiv inställning till guldfrågan än den engelske delegaten Leith-Ross.

Såsom avslutning på debatten sammanfattade därefter direktören för folkförbundets ekonomiska avdelning, italienaren Stoppari, debattens resultat. Han lät därvid mycket tydligt den tendensen skina igenom att de sakkunniga icke böra binda sig vid ett alltför stort anlagt program för den världsekonomiska konferensen, utan i stället ge mer eller mindre konkreta lösningar företräde. Presidenten i förberedande kommissionen d:r Trip, som själv är generaldirektör i den nederländska statsbanken och sålunda förvisso en försiktig finanspolitiker, företräde dock den åsikten att de sakkunniga icke finge rygga tillbaka för djärva och storliniga lösningar. Blott med verkligt genomgripande och radikala internationella åtgärder är det över huvud taget möjligt att råd-

da världshandeln. Den nödvändiga försigtigheten vid genomförandet och den varsamhet som kanske måste visas mot intressen av olika slag blir det regeringarnas sak att sörja för. Om de sakkunniga skola ta hänsyn därtill redan vid konferensens förberedande, så blir det förmodligen ingenting av hela den världsekonomiska konferensen.

Med denna alarmsignal slutade den allmänna debatten.

En sångkör på Nuckö.

I slutet av november månad f. å. fingo en del ungdomar på Nuckö kallelse att infinna sig på Birkas folkskola i och för att rådslå och diskutera frågan om bildandet av en sångkör. Det är nämligen vanligt, att man på mera försigkomna orter vid samkväm också får höra körsång. På Nuckö har man vid dylika tillfällen icke kunnat räkna på bidrag vid folkmöten av en sångkör, enär en sådan saknats. — En länge närd tanke blir omsider dock om att i handling. Så ock nu. Ungdomen stod inför verkligheten, att sångfesten i Hapsal sommaren 1933 förpliktar, förpliktar också förenings- och ungdomslivet runtomkring oss. Det finns många tillfällen, där ungdomen kan med sång medverka vid sammankomster. Det är en uppgift värd att beaktas. Utgående från detta blev Nuckö sångförening organiserad.

Kallelsen hörsammades av ungefär 30 ungdomar. De flesta äro hemma i Österby, Enby, Birkas, Gutånäs och Skotanäs byar och behärska ortens båda språk. Lärarinnan vid Birkas folkskola frk. Helene Laving har välvilligt åtagit sig uppgiften som körledare. Redan den första kvällen inövades Modersmålets sång. Oaktat den långa vägen (7—8 km) ha sångare regelbundet samlats till sångövningar. Tills dato ha 5 sånger inövat.

På Nuckö finns en sångkör till, ledd av lärare J. Gjårdman. Denna kör sjunger utestutande andliga sånger. Kören har ofta medverkat vid gudstjänsterna i Nuckö kyrka. För ett par år sedan fanns det ännu en sångkör, ledd av herr Johan Lindström. Denna kör sjöng också utestutande andliga sånger. Kören medverkade vid möten på Paschlep bönehus.

—g.

Docenten vid Göteborgs högskola Dr. Sten Karling har av Kultus- och socialministeriet kallats till professor i konsthistoria vid Dorpats universitet på 5 år. Föreläsningarna hållas under 3 år på tyska språket sedan på estniska — enligt ministeriets formella skrivelse, men naturligtvis kan 3-årsperioden för inlärande av estniska språket förlängas. — Professor Karling besökte den 16 dennes på Kultus- och sotsialministeriet bl. a. även Svenska folksekreteriatet, varvid estlandsvenska frågor berördes, som intresserade professorn.

Inrikes.

Summor för lindring av arbetslösheten. Regeringen beviljade kommunikationsministeriet 2 000 kr. för slutförande av påbegynta „hjälparbeten“. Dessutom har 330 000 kr. anslagits för jordförbättringsarbeten. Det planeras att nu under vintern draga ett stort antal avloppsdiken över hela landet. Arbetsgivare bli på ort och ställe de resp. kanalisationsföreningarna, som böra skaffa arbetskrafter för nämnda ändamål från närmaste städers registreringsbyråer för arbetslösa. För jordförbättringsarbeten behöves c. 2500 arbetare.

Monopolsäden säljes för underpris. Staten planerar sälja en del av den dyrt uppköpta säden för 10 cent per kg. för att därigenom pressa ned brödriset. En del uppblandas med mjöl av foderkakor för att sedan säljas tillbaka till jordbrukarna som kraftfoder för kräken. Mindre fin hushållning!

Riksdagens sammanträde var bestämt till i går, varvid även grundlagsförändringsprojektet skulle behandlas.

Smörpriset har sjunkit lägre än någonisn förut. Förra veckan noterades smörpriset i Reval till 92 cent pr. kg. Orsak: efterfrågan i utlandet mindre jämte prisänkning.

Utlandet.

Krigsfaran i fjärran östern. Kriget hotar bli langvarigt och blodigt. Japan tränger framåt under det att Kina förgäves väntar på Folkförbundets inbland-

ning. Japaneserna ha t. o. m. använt flygplan i slagen. Det är möjligt att det i Kina blir allmän mobilisation.

Lettlands regering upphör från och med den 1 februari att förlänga vistelsetillstånden för de ester, som hittills därstädes tjänstgjort som jordbruksarbetare. Jordbruksarbetarna måste därför återvända till Estland.

Ökad efterfrågan på hembiträden. Arbetsmarknaden på manliga avelingen har under december månad ytterligare skärpts, framhåller Stockholms läns arbetsförmedlings rapport. Mest framträdande har denna försämring givit sig tillkänna inom huvudgrupperna jordbruk, industri och hantverk samt grov- och arbete. För kvinnorna, särskilt kvalificerade hembiträden, ha utsikterna att erhålla platser betydligt förbättrats.

Ekumeniskt möte i Sigtuna.

För en tid hölls i Sigtuna en konferens mellan representanter för olika religiösa riktningar i landet för att diskutera vissa frågor angående samförstånd och kristen gemenskap. Representerade voro, förutom svenska kyrkan, Svenska missionsförbundet, Baptistsamfundet, Metodstepiskopialkyrkan i Sverige, K.F. U. M. och Fosterlandsstiftelsen. Bland deltagarna märkas ärkebiskop Eidem, biskop E. Aurelius i Linköping, missionsföreståndare Axel Andersson, Stockholm, f. d. missionsföreståndare J. Nyrén och domprosten Y. Brilioth i Lund.

Tryckfel.

I förra numret hade beklagligt nog ett mindre vackert tryckfel insmygit sig. Där stod nämligen i notisen om separatorn, som skänkts till Birkas, att den var skänkt av A. B. „Tumpseparator“ i Stockholm. Det bör naturligtvis vara „Pumpseparator“, vilket vi be ursäktas.

Red.

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal.
Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17 efter 1 jan.

Edsv. advokaten

A. Riesenkauff,
Stora Slottsgat. 12, Hapsal.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget
EESTILLOYD

grundat år 1919

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 448-94 & 430-08

LIV-,
BRAND-,
OLYCKSFALLS-,
INBROTTS-,
GLAS- &
TRANSPORTFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna överstiga
två miljoner trehundrausen Kronor

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

➔ Försäkra Edert liv och Eder ➔
➔ egendom medan tid är! ➔

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tän. 11

Dr. Riesenkauff-Lindström
närtes (lung) och barsjukdomar.
Mottager 9-11 och 3-4, telef. 100.
Stora Slottsg. 12, Hapsal.

ESTLANDS TÄNDSTICKSMONOPOL
Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91.

A-B „EESTI AGA“

Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylengaser.

FÖRSÄLJNING:

av svets-, skär- och lötbrännare,
alla reservdelar samt di-
verse metaller och pulver därtill.

ACETYLÉNGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING
VIRING

Representant för Estland
Johan Gronsjö. Vana Viru 9. Reval.

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkros-
sar, Vägbyggnadsmaskiner, Betong-
blandare, Torvmaskiner, Bränslekros-
sar för Torv, Koks och Kol, Pulverise-
ringsmaskiner, Vindsiktat, Transportap-
parater, Lastningsel-elevatorer, Rullager,
Rallvagnshjul, Kokillgodts, rekommende-
ras.

AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Bliv

medlem i S. O. V.

Medlemsavgiften är 1 krona.

Efter en kort sjukdom
avled i sitt hem i Spithamn
den 14 januari

Kristian Åkerman

i en ålder av 73 år,
sörjd och saknad av

maka, syskon, barn
och barnbarn.